

Nr 18.

Andra kammarens allmänna beredningsutskotts utlåtande över motion angående åtgärder för ett bättre utnyttjande av det befintliga bostadsbeståndet.

I en inom andra kammaren väckt motion nr 40 ha herrar *Nilsson* i Landskrona och *Olofsson* hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning av den i motionen berörda frågan samt förslag, som kunna leda till att befintliga bostadsbeståndet blir i mesta möjliga mån utnyttjat.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från bostadsstyrelsen och hyresrådet.

Bostadsstyrelsen finner det angeläget, att det befintliga bostadsbeståndet blir i nuvarande läge med svår bostadsbrist rationellt utnyttjat. Styrelsen har för att belysa omfattningen av outhyrda bostäder inhämtat uppgifter från förmedlingsorganen i nio större och medelstora städer. I fyra av dessa städer hade förmedlingsorganet ingen kännedom om att bostäder stodo outhyrda. I de övriga fem städerna förekommo dock outhyrda lägenheter, om ock i mycket ringa utsträckning, företrädesvis lägenheter i tvåfamiljshus avsedda att försäljas. Inklusive de av förmedlingsorganen kända fallen uppskattades antalet outhyrda lägenheter till sammanlagt 30 å 40. Som jämförelse må anföras, att bostadsbyggnadskvoterna år 1950 för ifrågasvarande nio städer uppgå till sammanlagt 4 750 lägenheter.

Enligt motionärerna förekommer emellertid även, att bostäder bebos endast en kort tid av året av personer, som på annat håll ha fast bostad. I motionen beröres dock icke frågan, i vad mån en dylik användning av bostadslägenheter kan återföras på fullt legitima behov. Ej heller lämnas någon uppgift om omfattningen av denna företeelse. Styrelsen saknar närmare kännedom om dessa förhållanden men finner icke sannolikt, att de skulle spela en relativt större roll än outhyrda lägenheter.

Såvitt styrelsen kunnat utröna är underutnyttjandet av bostäder icke av den storleksordning att särskilda åtgärder kunna anses påkallade. Styrelsen anser, att det skulle vara av ojämförligt större praktisk betydelse i nuvarande läge om kommunerna kunde beredas möjlighet att införa obligatorisk bostadsförmedling. Då emellertid även ett begränsat underutnyttjande

av bostäder vid rådande bostadsbrist måste uppväcka begriplig irritation, anser styrelsen att frågan bör utredas och då lämpligen i sammanhang med prövningen av förutsättningarna för införande av obligatorisk kommunal bostadsförmedling.

Hyresrådet säger, att det tidigare haft anledning behandla frågan. En under hösten 1946 inom hyresrådets kansli företagen undersökning angående omfattningen av i Stockholm outhyrda lägenheter hade visat, att antalet outhyrda lägenheter i förhållande till hela lägenhetsbeståndet var ytterst obetydligt. Hyresrådet, som icke hade tillgång till några aktuella uppgifter rörande landet i sin helhet, funne anledning antaga, att outhyrda lägenheter f. n. förekomma i mycket ringa omfattning. I det fall att en lägenhet står outhyrd, torde i regel godtagbar anledning härtill föreligga. Motionärerna syntes huvudsakligen ha tagit sikte på bostäder, som väl äro uthyrda men likväl stå obebodda eller bebos endast en kort tid av året av personer, som på annat håll ha fast bostad. Sådana bostäder, bortsett från sommarvillor och sportstugor, funnos i mycket ringa omfattning. Frågan om deras utnyttjande är endast en del av ett betydligt viktigare och mera svårlöst problem, nämligen frågan om en rationell och rättvis fördelning av det befintliga bostadsutrymmet. En fullständig bostadsransonering innebär emellertid ett så starkt ingrepp i gällande rättsordning, att det endast bör tillgripas i yttersta nödfall och kan icke tillstyrkas av hyresrådet. Frågan om mindre ingripande åtgärder i angivna syfte har behandlats av hyresrådet i ett yttrande till 1947 års riksdags andra lagutskott över två likalydande motioner, den ena i första kammaren nr 205 av herr Johannesson och den andra i andra kammaren nr 306 av herr Sköldin.

Två ledamöter av hyresrådet ha uttalat avvikande mening och ansett, att hyresrådet bort föreslå skyndsamt utredning om införande av obligatorisk kommunal bostadsförmedling.

Utskottet finner väl med hänsyn till nu rådande bostadsbrist angeläget, att varje möjlighet tillvaratages för beredande av bättre tillgång till bostadslägenheter. Av de undersökningar, som företagits av såväl bostadsstyrelsen som hyresrådet, framgår emellertid, att outhyrda lägenheter förekomma i endast mycket ringa utsträckning. Detsamma gäller om bostäder, som under endast kortare tid av året disponeras av personer, vilka ha fast bostad på annat håll.

Utskottet anser sig vidare böra erinra om att frågan om införande av kommunal bostadsförmedling i anledning av en vid årets riksdag väckt motion, vilken hänvisats till tredje lagutskottet, kommer att bli föremål för riksdagens övervägande. Vid sådant förhållande anser sig utskottet sakna anledning att yttra sig om detta spörsmål.

Då det enligt utskottets mening måste antagas, att en utredning, som i

motionen ifrågasatts, icke skulle få någon större praktisk betydelse, får utskottet hemställa,

att motion II: 40 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 16 mars 1950.

På utskottets vägnar:

PATRIK SVENSSON

Närvarande: herrar Svensson i Alingsås, Gustafson i Göteborg, Nordkvist, Ekdahl*, Pettersson i Ersbacken, fröken Öberg, herr Bladh, fröken Ager*, herrar Hansson i Skegrie, Brandt*, Wedén, Johansson i Kalmar, Hammar, fru Svedberg*, herrar Nilsson i Svalöv*, Kärrlander, Adolfsson*, Bengtsson* och Braconier.

* Ej närvarande vid justeringen.